

Bemærkninger til forslaget

Verden har åbnet sig. Det er blevet nemt at rejse fra land til land og fra kontinent til kontinent. For mange er det naturligt i en længere årrække at bo i et andet land, mens de studerer, arbejder eller opbygger en familie, eventuelt med en udenlandsk ægtefælle. De færreste rejser ud for permanent at udskifte ét land med et andet. Dermed resulterer globaliseringen ofte i, at borgere reelt får to hjemlande.

Når adgangen til dobbelt statsborgerskab begrænses, begrænses de globale spydspidsers mulighed for at lade deres papirer afspejle deres globale virkelighed. Når man vittigerlig har to hjemlande, er det unaturligt kun at kunne blive opfattet som fuldgyldig borger i et enkelt land.

Og problemerne ved dobbelt statsborgerskab er langt overdrevet. Rettigheder, både demokratiske og sociale, følger i Danmark af ophold og ikke af statsborgerskab. Når man overhovedet kan finde ulemper, så er det for den enkelte borger med dobbelt statsborgerskab, ikke for nogen af borgerens hjemlande. Derfor behøver man ikke opfordre borgere til at vælge dobbelt statsborgerskab, men man kan lade dem selv – på et informeret grundlag – vurdere, om dobbelt statsborgerskab er den rigtige vej for dem.

Rettigheder følger ophold, ikke statsborgerskab

Langt de fleste rettigheder og pligter er forbundet med opholdet og ikke med statsborgerskabet. Man skal således ikke betale skat i Danmark, medmindre man er bosat i Danmark – den danske stat har heller ikke forpligtet sig til at varetage alle danske statsborgeres sundhedsudgifter i udlandet.

Dobbelt statsborgerskab gør det nemmere at rejse mellem forskellige økonomiske systemer. Frygten kan derfor være, at et dobbelt dansk-amerikansk statsborgerskab giver ret til frit ophold og uddannelse i Danmark i barndom og ungdom, hvorefter vedkommende vælger at arbejde og betale skat i USA.

Unge bosat i Danmark har imidlertid allerede i dag ret til skolegang, uddannelse og sundhedsydelser, uanset om de har dansk statsborgerskab eller ej. Og højtuddannede danske statsborgere har allerede i dag

let adgang til at tage ophold i andre stater, bl.a. via deres attraktive uddannelser. Det er altså nødvendigt, at have gode svar på globaliseringens udfordringer, uanset om adgangen til dobbelt statsborgerskab udvides.

To hjemlande kan være en realitet, uanset at man kun har ét statsborgerskab

Flere studier viser, at et væsentligt incitament til at søge statsborgerskab (og til at ønske dobbelt statsborgerskab), uanset hvilke rettigheder statsborgerskabet ellers giver, er retten til at rejse frit. Personer, som emigrerer fra ét land til et andet, har ofte både familiære, kulturelle og økonomiske interesser i hjemlandet. De kan eje eller arve værdier eller ejendomme i det oprindelige hjemland eller have familie i hjemlandet, som de både ønsker at opretholde kontakten med generelt, og som i perioder kan have behov for hjælp og pleje. Først når den immigrerede udlænding i f.eks. Danmark har opnået dansk statsborgerskab, kan han/hun være helt sikker på at kunne rejse hjem i længere perioder, uden at dette går ud over retten til at vende tilbage til Danmark. Dobbelt statsborgerskab betyder altså ret til at rejse frit mellem landene uden at bekymre sig om visum eller om at fortabe en opholdstilladelse.

Dobbelt statsborgerskab betyder ikke lettere statsborgerskab

I flere lande, herunder også Danmark, opfattes statsborgerskab som et incitament til integration for udlændinge. Det må imidlertid også betyde, at incitamentet svækkes, hvis udlændingen af forskellige årsager ikke ønsker at opgive sit oprindelige statsborgerskab, og hvis dette er en betingelse for at opnå det nye statsborgerskab. Dette har f.eks. fået Bonnerupudvalget til at anbefale, at fordelene ved at udvide adgangen til dobbelt statsborgerskab analyseres og overvejes.

Forslagsstillerne ønsker, at reglerne for tildeling af dansk indfødsret skal være lempeligere, end de er i dag. Det har imidlertid ikke noget direkte med dobbelt statsborgerskab at gøre – tværtimod. Udvidet adgang til dobbelt statsborgerskab betyder ikke, at Danmark